

dr Magdalena Deneka

Katedra Prawa Cywilnego

WPiA UMCS

magdalena.deneka@mail.umcs.pl

INFORMACJE O ĆWICZENIACH

Z PRZEDMIOTU „DŁUG I ODPOWIEDZIALNOŚĆ W OBROCI GOSPODARCZYM”

DLA STUDENTÓW I ROKU STACJONARNYCH STUDIÓW PRAWNO-MENEDŻERSKICH II-GO

STOPNIA W SEMESTRZE ZIMOWYM ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025

CZEŚĆ I – INFORMACJE MERYTORYCZNE

1. Tematyka ćwiczeń:

1. Zajęcia organizacyjne.
2. Pojęcie i elementy stosunku zobowiązaniowego.
3. Pojęcie i rodzaje świadczeń.
4. Świadczenie pieniężne.
5. Odsetki.
6. Odszkodowanie.
7. Wielość podmiotów w zobowiązaniu.
8. Dług i odpowiedzialność za zobowiązanie.
9. Pojęcie, funkcja i rodzaje zabezpieczeń wierzytelności.
10. Osobiste zabezpieczenia wierzytelności.
11. Rzeczowe zabezpieczenia wierzytelności.
12. Odpowiedzialność małżonków za zobowiązania.

2. Podstawowe akty normatywne:

1. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
3. Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.
4. Ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

3. Literatura podstawowa:

1. Z. Radwański, A. Olejniczak, J. Grykiel, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2024,
2. W. Czachórski, A. Brzozowski, M. Safjan, E. Skowrońska-Bocian, *Zobowiązania. Zarys wykładu*, Warszawa 2009,
3. J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 2022,
4. J. Ignatowicz, M. Nazar, *Prawo rodzinne*, Warszawa 2016.

4. Literatura uzupełniająca:

1. Z. Radwański, J. Panowicz-Lipska, *Zobowiązania – część szczegółowa*, Warszawa 2024,
2. A. Brzozowski, J. Jastrzębski, M. Kaliński, E. Skowrońska-Bocian, *Zobowiązania. Część ogólna*, Warszawa 2024,
3. A. Brzozowski, J. Jastrzębski, M. Kaliński, W. J. Kocot, E. Skowrońska-Bocian, *Zobowiązania. Część szczegółowa*, Warszawa 2023,
4. A. Brzozowski, W. J. Kocot, W. Opalski, *Prawo rzeczowe. Zarys wykładu*, Warszawa 2021,
5. E. Gniewek, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 2022,
6. *System Prawa Prywatnego. Tom 5. Prawo zobowiązań – część ogólna* (red. K. Osajda), Warszawa 2020,
7. *System Prawa Prywatnego. Tom 4. Prawo rzeczowe* (red. E. Gniewek), Warszawa 2021,
8. *System Prawa Prywatnego. Tom 11. Prawo rodzinne i opiekuńcze* (red. T. Smoczyński), Warszawa 2012,
9. Komentarze do Kodeksu cywilnego obejmujące prawo rzeczowe i część ogólną prawa zobowiązań, komentarze do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, komentarze do ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

CZEŚĆ II – INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1. Terminarz ćwiczeń:

Ćwiczenia z przedmiotu „Dług i odpowiedzialność w obrocie gospodarczym” mają wymiar **15 godz.** dla każdej grupy i odbywają się według następującego harmonogramu:

- **grupa I (specjalność biznesowa) – poniedziałki, godz. 11.10 – 12.40 (sala nr 103): 07.10; 21.10; 04.11; 25.11; 09.12; 13.01; 27.01; 03.02 (1 godz.).**
- **grupa II (specjalność menedżerska) – poniedziałki, godz. 11.10 – 12.40 (sala nr 103) + 29.01 (środa): 14.10; 28.10; 18.11; 02.12; 16.12; 20.01; 29.01 (środa); 03.02 (1 godz.)**

2. Obecność na ćwiczeniach:

Obowiązkiem każdego studenta jest udział w zajęciach dydaktycznych (§ 13 pkt 1 Regulaminu studiów).

Do zaliczenia krótkotrwałej nieobecności wymagane jest jej niezwłoczne usprawiedliwienie zaświadczeniem lekarskim lub innym wiarygodnym dokumentem, z którego jednoznacznie wynika, że student nie mógł uczestniczyć w danym dniu w zajęciach (zgodnie z przepisem § 25 ust. 2 Regulaminu studiów) oraz uzupełnienie spowodowanych nią zaległości w sposób i terminie określonym przez prowadzącego zajęcia (zgodnie z przepisem § 25 ust. 3 Regulaminu studiów).

Uzupełnienie zaległości spowodowanych usprawiedliwioną nieobecnością następuje poprzez zaliczenie ustne materiału zrealizowanego na opuszczonych przez studenta zajęciach w terminie miesiąca od dnia, w którym odbyły się wskazane zajęcia.

3. Zaliczenie prac śródsemestralnych:

Prace śródsemestralne (pisemne kolokwia w formie testu wielokrotnego wyboru) odbywają się w terminach ustalonych ze studentami i obejmują materiał wskazany na zajęciach.

Student, który z pracy śródsemestralnej otrzymał ocenę niedostateczną, powinien ją poprawić w sposób i w terminie ustalonym z prowadzącym zajęcia.

Student nieobecny na zajęciach, na których odbyła się praca śródsemestralna, powinien ją napisać w sposób i w terminie ustalonym z prowadzącym zajęcia.

4. Ocena pracy studenta w czasie ćwiczeń:

Praca studenta w czasie ćwiczeń (m.in. przygotowanie do ćwiczeń, wykonywanie zadań, rozwiązywanie kasusów) podlega ocenie (plusy i minusy) uwzględnianej przy wystawianiu oceny semestralnej według następujących zasad:

- **do pozytywnego wyniku testu z I-go terminu zaliczenia za każdy plus student otrzyma 0,5 pkt;**
- **od pozytywnego wyniku testu z I-go terminu zaliczenia za każdy minus zostanie odjęte 0,5 pkt,**
- **do pozytywnego wyniku testu z II-go terminu zaliczenia za każdy plus student otrzyma 0,25 pkt;**
- **od pozytywnego wyniku testu z II-go terminu zaliczenia za każdy minus zostanie odjęte 0,25 pkt.**

5. Zaliczenie ćwiczeń:

Obowiązkiem każdego studenta jest terminowe uzyskiwanie zaliczeń (§ 13 pkt Regulaminu studiów). Szczegółowy zakres wymagań z danego przedmiotu ustala prowadzący zajęcia (§ 25 ust. 1 Regulaminu studiów).

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest udział studenta w zajęciach, uzyskanie pozytywnych ocen z prac objętych tymi zajęciami oraz złożenie zaliczenia z wynikiem pozytywnym, jeśli jest przewidziane (§ 26 ust. 3 Regulaminu studiów).

A. Zaliczenie ćwiczeń w I terminie:

Semestralna ocena z ćwiczeń w I terminie wpisana do systemu USOS będzie uwzględniać:

- obecność i aktywność studenta na zajęciach,
- wyniki prac śródsemestralnych,
- wynik kolokwium zaliczeniowego.

Do kolokwium zaliczeniowego w I terminie zostaną dopuszczeni studenci, którzy:

- nie będą mieli niezaliczonych nieobecności,
- nie będą mieli niepoprawionych ocen niedostatecznych z prac śródsemestralnych,
- nie będą mieli nienapisanych prac śródsemestralnych.

Forma kolokwium zaliczeniowego w I terminie: **test jednokrotnego wyboru.**

Kolokwium zaliczeniowe odbędzie się na ostatnich zajęciach dydaktycznych według następującego harmonogramu:

- **grupa I (specjalność biznesowa): 03.02.2025 r. (poniedziałek), godz. 11.10 – 11.55,**
- **grupa II (specjalność menedżerska): 03.02.2025 r. (poniedziałek), godz. 11.55 – 12.40.**

Ocenę pozytywną (3; 3,5; 4; 4,5; 5) w I terminie otrzyma student, który został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego, przystąpił do tego kolokwium i uzyskał z niego ocenę pozytywną.

Ocenę niedostateczną (2) otrzyma w I terminie student, który został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego, przystąpił do tego kolokwium i uzyskał z niego ocenę negatywną. W takim wypadku student powinien przystąpić do kolokwium poprawkowego.

Ocenę „NK” (nieklasyfikowany) otrzyma w I terminie student, który nie został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego z powodu niezaliczonych nieobecności, niepoprawionych ocen niedostatecznych z prac śródsemestralnych lub nienapisanych prac śródsemestralnych. W takim wypadku studentowi przysługuje prawo do przystąpienia do kolokwium poprawkowego, bez konieczności uprzedniego spełnienia przesłanek, których brak wyłączył możliwość przystąpienia do kolokwium zaliczeniowego w I terminie.

Ocenę „NB” (nieobecny) otrzyma w I terminie student, który został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego, ale nie przystąpił do niego bez usprawiedliwienia. W takim wypadku studentowi przysługuje prawo do przystąpienia do kolokwium poprawkowego.

B. Zaliczenie ćwiczeń w II terminie:

Semestralna ocena z ćwiczeń w II terminie wpisana do systemu USOS będzie uwzględniać:

- obecność i aktywność studenta na zajęciach,
- wyniki prac śródsemestralnych,
- wynik kolokwium poprawkowego.

Forma kolokwium poprawkowego: **test jednokrotnego wyboru**.

Kolokwium poprawkowe odbędzie się w dniu ustalonym ze studentami, nie wcześniej niż po 7 dniach od ogłoszenia wyników kolokwium zaliczeniowego z I terminu.

Ocenę pozytywną (3; 3,5; 4; 4,5; 5) w II terminie otrzyma student, który przystąpił do kolokwium poprawkowego w ustalonym terminie i uzyskał z niego ocenę pozytywną.

Ocenę niedostateczną (2) otrzyma w II terminie student, który przystąpił do kolokwium poprawkowego i otrzymał z niego ocenę negatywną.

Ocenę niedostateczną (2) otrzymaną w II terminie można kwestionować tylko w trybie zaliczenia komisyjnego – zob. § 29 Regulaminu studiów.

Ocenę „NB” (nieobecny) otrzyma w II terminie student, który powinien przystąpić do kolokwium poprawkowego, ale nie zgłosił się na nie bez usprawiedliwienia.

Zakres materiału objętego zaliczeniem ćwiczeń w I oraz II terminie: zagadnienia wskazane w części III.

CZEŚĆ III – ZAGADNIENIA OBJĘTE ZALICZENIEM ĆWICZEŃ

- 1) Pojęcie zobowiązania (art. 353 k.c.).
- 2) Stosunek zobowiązaniowy a inne stosunki cywilnoprawne.
- 3) Elementy stosunku zobowiązaniowego – podmioty, przedmiot i treść.
- 4) Pojęcie wierzyciela i dłużnika. Podmioty a strony zobowiązania. Oznaczenie stron zobowiązania. Wielość podmiotów w zobowiązaniu.
- 5) Pojęcie wierzytelności. Względny charakter wierzytelności.
- 6) Uprawnienia składające się na wierzytelność (pojęcie roszczenia). Uprawnienia główne i uboczne. Przymusowa realizacja uprawnień wierzyciela.
- 7) Pojęcie długu. Główne i uboczne obowiązki dłużnika.
- 8) Pojęcie świadczenia i pojęcie przedmiotu świadczenia. Oznaczenie świadczenia. Świadczenia polegające na działaniu i na zaniechaniu.
- 9) Niemożliwość spełnienia świadczenia.
- 10) Świadczenie jednorazowe (w tym podzielone na raty), okresowe i ciągłe. Świadczenie podzielne i niepodzielne.
- 11) Pojęcie zobowiązania ciągłego. Ustanie zobowiązania ciągłego (zob. art. 365¹ k.c.).
- 12) Pojęcie i skutki wypowiedzenia zobowiązania.
- 13) Zobowiązanie przemienne (art. 365 k.c.) i upoważnienie przemienne (*facultas alternativa*).
- 14) Pojęcie i funkcje pieniądza. Pieniądz gotówkowy i pieniądz bezgotówkowy.
- 15) Pojęcie świadczenia pieniężnego i sposób jego spełnienia (zapłata sumy pieniężnej).
- 16) Spełnienie świadczenia pieniężnego w walucie polskiej i w walucie obcej (art. 358 k.c.).
- 17) Pojęcie nominalizmu i waloryzacji.
- 18) Waloryzacja ustawowa i umowna (umowne klauzule waloryzacyjne).
- 19) Waloryzacja sądowa (tzw. mała klauzula *rebus sic stantibus* – art. 358¹ k.c.).
- 20) Pojęcie, charakter i rodzaje odsetek (odsetki kapitałowe i odsetki za opóźnienie).
- 21) Źródło obowiązku spełnienia świadczenia odsetkowego.
- 22) Wysokość i sposób obliczania odsetek.
- 23) Świadczenie odszkodowawcze – pojęcie i funkcja odszkodowania; pojęcie szkody i sposób ustalenia jej wielkości; ustalenie wysokości odszkodowania; sposób naprawienia szkody.
- 24) Pojęcie, rodzaje, przesłanki i zasady odpowiedzialności odszkodowawczej.
- 25) Pojęcie oraz źródła solidarności biernej i czynnej.
- 26) Wewnętrzna więź między dłużnikami solidarnymi i wierzycielami solidarnymi.
- 27) Regres między dłużnikami solidarnymi i między wierzycielami solidarnymi.
- 28) Zobowiązania podzielne.
- 29) Zobowiązania niepodzielne.
- 30) Pojęcie odpowiedzialności za zobowiązanie.
- 31) Odpowiedzialność osobista za zobowiązanie (nieograniczona i ograniczona).
- 32) Zobowiązania naturalne.

- 33) Odpowiedzialność rzeczowa za zobowiązanie.
- 34) Pojęcie, funkcja i rodzaje zabezpieczeń wierzytelności.
- 35) Poręczenie – pojęcie i funkcja.
- 36) Cechy, strony, treść, przedmiot i forma umowy poręczenia.
- 37) Akcesoryjność zabezpieczenia wynikającego z umowy poręczenia.
- 38) Status poręczyciela.
- 39) Wygaśnięcie poręczenia.
- 40) Gwarancja bankowa.
- 41) Weksel własny *in blanco* i poręczenie wekslowe.
- 42) Przelew wierzytelności na zabezpieczenie.
- 43) Przystąpienie do długu.
- 44) Pełnomocnictwo jako zabezpieczenie wierzytelności.
- 45) Prawa zastawnicze – pojęcie, rodzaje, funkcja, cechy charakterystyczne.
- 46) Treść praw zastawniczych.
- 47) Zasada szczegółowości i akcesoryjności praw zastawniczych.
- 48) Zasada rozdzielnosci przedmiotu zastawu i hipoteki.
- 49) Hipoteka – treść, przedmiot, wierzytelność zabezpieczona hipoteką, suma hipoteki, sposób zaspokojenia wierzyciela hipotecznego, powstanie i wygaśnięcie hipoteki, hipoteka łączna.
- 50) Zastaw według Kodeksu cywilnego – treść, przedmiot, wierzytelność zabezpieczona zastawem, sposób zaspokojenia zastawnika, powstanie i wygaśnięcie zastawu. Zastaw na statku.
- 51) Zastaw rejestrowy – treść, przedmiot, wierzytelność zabezpieczona zastawem rejestrowym, suma zastawu rejestrowego, sposób zaspokojenia zastawnika rejestrowego, powstanie i wygaśnięcie zastawu rejestrowego.
- 52) Przewłaszczenie na zabezpieczenie.
- 53) Kaucja.
- 54) Blokada środków pieniężnych.
- 55) Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej.
- 56) Pojęcie, rodzaje i typy ustrojów majątkowych małżeńskich.
- 57) Ustroje majątkowe małżeńskie a odpowiedzialność za zobowiązania.
- 58) Odpowiedzialność za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z małżonków niezależna od ustroju majątkowego małżeńskiego.
- 59) Odpowiedzialność małżonków za zobowiązania w poszczególnych ustrojach majątkowych małżeńskich.

Studentów obowiązuje znajomość stanu prawnego aktualnego w dniu, w którym odbywa się kolokwium zaliczeniowe.